

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **26.08.2024**.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Basına ve kamuoyuna yansıyan bilgilerden de anlaşılacağı üzere Dersim Çemişgezek'te bulunan Tağar Çayı üzerine ÇED raporu sonuçlanmamasına rağmen kaçak HES inşaatı başlatılmıştır. Doğal güzellikleri ve tarihi mekanlarıyla öne çıkan Dersim'in Çemişgezek ilçesinde bulunan Tağar Vadisi, İn Delikleri, Uzun Hasan Türbesi, Kale Cami, Hamam-ı Atik, Tağar Köprüsü, Hamidiye Medresesi ile birlikte endemik bitkilerle ve birçok yaban hayatına ev sahipliği yapmaktadır. Vadinin içerisinde bulunan ve Ali Boğazı'ndan doğan ve birçok derenin suyuyla birleşen Tağar Çayı'nda dünyada nesli tükenen su samuru, alabalık habitatu ile birlikte yaban keçilerinin su ihtiyacını karşılıyor, ayrıca birçok endemik türde can suyu olmaktadır.

Er İdare Turizm İnş. Gıda Temizlik Hizmetleri Alımı Sanayi ve Ticaret A.Ş tarafından İşletilmekte olan Çemişgezek HES'in güç artışı ile ilgili ÇED Başvuru dosyası 4 Haziran 2024 tarihi itibarıyla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı internet sitesinde yayımlandıktan sonra ÇED kararı alınmadan Yusuf Ziya Paşa tarafından 1807 yılında yaptırılan Osmanlı eseri Tağar Köprüsü kenarında HES için inşaat çalışması başlatıldığı anlaşılmaktadır. 2872 sayılı çevre kanunu 10. Maddesi çerçevesinde yürürlüğe konulan ÇED yönetmeliğinin 5'inci maddesi hükmü çerçevesinde projenin projeye aykırı olduğundan dolayı ÇED sürecinin derhal sonlandırılması gerekmektedir. ÇED sürecinin durdurulması ile ilgili bir diğer önemli gerekçe ise Türkiye'nin taraf olduğu BERN sözleşmesi ek 2 listesine göre kesin koruma altında bulunan yaban keçisi, su samuru gibi türlerin yörede yüksek habitat bulduğu, BERN sözleşmesine göre bu habitat alanlarına hiçbir projenin yapılamaması gerekmektedir. Yine alanda tescillenmiş tarihi yapıların bulunması söz konusu projenin yapılmaması için bir başka önemli gerekçedir. Nesilden nesillere korunarak bize aktarılan Tağar çayı ve Dersim doğasının mirasını korumak ve bizden sonraki nesillere aktarmak hepimizin ortak sorumluluğudur.

Dolayısıyla zaman kaybetmeden söz konusu projenin bir an önce durdurulması gerekmektedir. Doğamızın talan eden bu anlayışa karşı tüm halkımızı mücadeleye çağırıyoruz.

Bu bağlamda;

- 1- ÇED kararı alınmadan HES için inşaat çalışması başlatılmasının gerekçesi nedir?
- 2- Yasal gerekçesi olmadan başlayan çalışmanın durdurulması için bir girişiminiz olacak mıdır?
- 3- Dersim'in doğal habitatı tahrip eden söz konusu projenin sonlandırılması için bir girişiminiz olacak mıdır?
- 4- Çevre bakanı olarak yükümlülüğünüzde bulunan çevresinin ve ekolojik yaşamın tahrip edilmesine yol açacak söz konusu projenin uygulanmasına izin vermenizin gerekçesi nedir?
- 5- ÇED raporunda Tağar Çayı vadisi bölgenin sembolü haline gelmiş dağ keçileri, nesli tükenme riski bulunan su samurları ve Anadolu Semenderi ile birlikte pek çok endemik türe ev sahipliği yapan canlılardan ve bitki türlerinden hiç bahsedilememesinin gerekçesi nedir?
- 6- HES'in yaratacağı ekolojik tahribat, görsel kirlilik ve gürültü kirliliği ve benzeri etkileri incelenmiş midir?